

INHOUDSOPGAVE

Lijst van afkortingen	IX
Voorwoord	XI
Hoofdstuk 1	
Inleiding	
1.1 Enkele voorbeelden uit de media	1
1.2 Proactief juridisch risicobeheer	10
1.3 Is het beheren van risico's wenselijk en noodzakelijk?	13
1.4 Waar zou een onderneming de aandacht op moeten richten?	15
1.5 Een tip: maak het beleid in de uitvoering niet mooier dan nodig!	16
1.6 De verhoogde belangstelling voor het beheren van juridische risico's	17
1.7 Waarom een procedure voor het beheren van juridische risico's?	20
1.8. Inhoud van het boek	21
Hoofdstuk 2	
Risico's en juridische risico's	
2.1 Inleiding	23
2.2 Wat is een risico?	23
2.2.1 Risicogebeurtenis	24
2.2.2 Kans	26
2.2.3 Schade	28
2.2.4 Oorzakelijk verband	30
2.3 Classificatie	30
2.3.1 Inleiding	30
2.3.2 Risicotypen	35
2.3.3 Typen van risicogebeurtenissen	36
2.4 Is juridisch risico een zelfstandig type risicogebeurtenis of risicotype?	38
2.5 Wat is een juridisch risico?	39
2.5.1 Inleidende beschouwingen	39
2.5.2 Definitie	46
2.5.2.1 Risicogebeurtenis	47
2.5.2.2 Kans	54
	V

2.5.2.3	Schade	54
2.5.2.4	Oorzakelijk verband	56
2.6	Classificatie van juridische risico's	57

Hoofdstuk 3

Externe en interne omgeving

3.1	Inleiding	61
3.2	Externe omgeving	61
3.2.1	Algemeen	61
3.2.2	Het recht als externe omgevingsfactor	61
3.3	Interne omgeving	65
3.3.1	Algemeen	65
3.3.2	Interne belanghebbenden	65
3.3.3	Cultuur	67
3.3.4	Corporate governance en risicobeleid	69
3.3.5	Risicostrategie en risicobereidheid (Risk appetite)	72
3.3.6	Organisatie risicobeheerfunctie	80
3.3.6.1	Algemeen	80
3.3.6.2	Juridische afdeling	81
3.3.6.3	Andere eenheden	84
3.3.7	Het three lines of defence model	85
3.3.8	Profiel van de juridisch risicobeheerder	89
3.3.9	Middelen	90
3.3.10	Taxonomie	91

Hoofdstuk 4

De risicobeheercyclus

4.1	Classificatie van beheeractiviteiten	93
4.2	Ordering	94
4.3	Aanleiding en onderwerp beheeractiviteitsessie	96
4.3.1	Inleiding	96
4.3.2	Eerste en tweede categorie	98
4.3.3	Derde en vierde categorie	98
4.4	Taken en verantwoordelijkheden	101
4.5	Registratie	102
4.6	Interne procedure voor beheer van juridische risico's	104
4.7	Implementatie aanpak	105

Hoofdstuk 5

Identificatiefase

5.1	Inleiding	107
5.2	Analytische methoden van identificatie	108

5.2.1	Analyse van claims tegen en near-misses van de onderneming	108
5.2.2	Analyse van claims tegen andere ondernemingen	110
5.2.3	Scenario analyse	111
5.2.4	Ontwikkelingen in wet- en regelgeving	113
5.2.4.1	Inleiding	113
5.2.4.2	Monitoren van de oorzaken van overheidsbeleid	114
5.2.4.3	Monitoren van het ontwikkelen van overheidsvisie	116
5.2.4.4	Monitoren van het wetgevingstraject	117
5.2.5	Ontwikkelingen in rechtspraak en handhavingsbeleid	117
5.3	Ophalen van het net	119
5.4	Alternatieve identificatiemethoden	119
5.5	Het kaf van het koren scheiden: materiële risico's	120
5.6	Oorzaken	122
5.7	Labelen en registreren	124
5.8	Symbiose	125
5.9	Deliverable	126
5.10	Interne beheeractiviteitenprocedure en identificatie	127

Hoofdstuk 6

Waarderingfase

6.1	Inleiding	129
6.2	Het waarderen van juridische risico's en de bijdrage van de juridische afdeling	132
6.2.1	Algemeen	132
6.2.2	Privaatrechtelijke procedures	133
6.2.2.1	Kans	133
6.2.2.2	Schade	136
6.2.3	Publiekrechtelijke procedures	136
6.2.3.1	Kans	136
6.2.3.2	Schade	137
6.2.4	Wet- en regelgeving, rechtspraak en handhavingsbeleid	138
6.3	Risico-indicatoren	138
6.4	Registratie	141
6.5	Deliverable	141
6.6	Interne beheeractiviteitenprocedure en waardering	141

Hoofdstuk 7

Risicoreactie (risk response) fase

7.1	Inleiding	143
7.2	Algemeen	143
7.3	Reductie	145
7.3.1	Inleiding	145
7.3.2	Reductie aan oorzakenkant	146

7.3.3	Reductie aan schadekant	148
7.3.4	Reductie van andere risico's dan juridische risico's	148
7.4	Controlindicatoren	149
7.5	Registratie	151
7.6	Deliverable	151
7.7	Interne beheeractiviteitenprocedure en risicoreactie	152

Hoofdstuk 8

Monitoringfase

8.1	Inleiding	153
8.2	Aanleiding en onderwerp	153
8.3	Monitoren van rechtsontwikkelingen	154
8.4	Toetsen van indicatoren	155
8.5	Actualiseren standaarden en modellen voor juridische documentatie	156
8.6	Dossierbeoordeling	157
8.7	Bedrijfsactiviteiten	158
8.8	Registratie van resultaten	159
8.9	Deliverable	159
8.10	Interne beheeractiviteitenprocedure en monitoring	159

Hoofdstuk 9

Rapportagefase

9.1	Inleiding	161
9.2	Wanneer?	163
9.3	Waarover?	165
9.4	Wie moet rapporteren?	167
9.5	Aan wie moet worden gerapporteerd?	169
9.6	Welk proces?	170
9.7	Format	171
9.8	Deliverable	173
9.9	Interne beheeractiviteitenprocedure en rapportage	173

Checklists risicobeheercyclus	175
--------------------------------------	-----

Trefwoordenregister	183
----------------------------	-----

Geraadpleegde rapporten/Literatuur	187
---	-----

Curriculum Vitae	191
-------------------------	-----